

NOVELA PŘÍSPĚVKOVÉHO ŘÁDU HOSPODÁŘSKÉ KOMORY ČESKÉ REPUBLIKY

ODŮVODNĚNÍ – OBECNÁ ČÁST

I. Úprava výše členských příspěvků HK ČR

- Navrhuje se odstupňovat výši **členského příspěvku HK ČR na základě vykazovaného počtu zaměstnanců**, a to od 1 500 Kč do 60 000 Kč za rok. Blíže vysvětleno v konkrétní části odůvodnění k ustanovení § 3 odst. 1.
- **Většině složek HK ČR by tak příjmy z příspěvků HK ČR mohly několikanásobně vzrůst. Bude tak vytvořeno východisko k žádoucímu a stabilizovanému posílení rozpočtů složek HK ČR.**
- Protože návrh ukotvuje **princip subsidiarity, tedy upřednostnění vlastních příspěvkových řádů složek před příspěvkovým řádem HK ČR** (ten se – pokud jde o výši členských příspěvků – uplatní jenom tehdy, pokud složka nemá vlastní příspěvkový řád), mohou v praxi být **sumární příjmy každé jednotlivé složky z členských příspěvků v porovnání s aktuálním stavem jak vyšší, tak případně i nižší.**
- Princip přednosti vlastních příspěvkových řádů složek se však nebude týkat výše odvodové povinnosti složek vůči Úřadu HK ČR. **Odvodová povinnost složek se bude počítat pouze podle příspěvkového řádu HK ČR.**
- Vzhledem k zaváděné paušalizaci odvodové povinnosti společenstev a individuální odpovědnosti členů i samotných složek za aktualizaci údajů v CRM lze podle dat z CRM z roku 2020 a platného 10% podílu Úřadu HK ČR na členských příspěvcích odhadnout, **že faktický příjem Úřadu HK ČR z členských příspěvků se v roce 2022 ve srovnání s rokem 2020 odhadem zdvojnásobí, až ztrojnásobí, přičemž společenstva se na faktickém příjmu Úřadu HK ČR budou podílet zhruba z 30 % a ostatní složky (komory) ze 70 %.**
- **Pro jednorázovou změnu** (ve srovnání s rozvržením zvyšování příspěvků do několika let a postupným zvyšováním odvodového paušálu pro společenstva) hovoří to, že:
 - **dojde k rychlému posílení rozpočtů složek HK ČR;**
 - **nebude se zvyšovat administrativa složek** spojená s každoroční změnou výše příspěvků po dané přechodné období a každoročním přepočtem odvodové povinnosti;
 - **na členy nebude působit demotivační účinek** soustavného několikaletého zvyšování členského příspěvku.

- **Proti jednorázové změně** hovoří to, že:
 - změnu mohou někteří členové i složky vnímat jako **finanční šok**, zatímco postupnému zvyšování v průběhu několika let by se přizpůsobily členské firmy i začleněná společenstva;
 - zvýší se **riziko vystoupení** části členských firem či začleněných společenstev, u kterých dojde k navýšení členského příspěvku HK ČR, resp. odvodu.

II. Prominutí členských příspěvků HK ČR

- Příspěvkový řád HK ČR zakotví možnost **plného či částečného prominutí příspěvků** placených členy HK ČR svým složkám, aniž by tyto firmy přišly o členství v HK ČR.
- V případě (částečného) prominutí členských příspěvků HK ČR **dojde k proporcionálně stejnému snížení odvodu části členských příspěvků HK ČR Úřadu HK ČR.**
- Prominutí bude možné i v situacích, **kdy má složka vlastní příspěvkový řád nebo pokud je její odvodová povinnost stanovena paušální částkou.** V takových případech bude představenstvo na návrh složky fakticky rozhodovat o snížení odvodové povinnosti složky.
- Konkrétní postup je blíže uveden v konkrétní části odůvodnění k § 3 odst. 5 a 6.

Příklad

- Příjem z členských příspěvků HK ČR v roce 2020 v případě **Komory A** činil 220 000 Kč. Předpokládáme, že do roku 2022 (včetně) nedojde k žádným změnám ve struktuře členské základny složky.
- V případě, že dojde k prominutí poloviny (50 %) členského příspěvku HK ČR za rok 2022, získá Komora A v roce 2022 na členských příspěvcích HK ČR 300 000 Kč místo standardních 600 000 Kč (a v návaznosti na to odvede Úřadu HK ČR 30 000 Kč namísto standardních 60 000 Kč).
- V případě, že dojde k odpuštění celého členského příspěvku HK ČR, složka HK ČR nezíská na členských příspěvcích HK ČR od svých členů nic (stejně tak od těchto členů HK ČR nic nezíská ani Úřad HK ČR).

Pro zavedení institutu plošného prominutí hovoří dále uvedené skutečnosti.

- **Příspěvkový řád HK ČR umožňuje již nyní**, aby složka HK ČR mohla individuálně se členem HK ČR ve výjimečných případech a v zájmu HK ČR dohodnout nižší „solidární“ členský příspěvek HK ČR. Tento případ by bylo možné pouze rozšířit a blíže specifikovat s tím, že prominutí – na rozdíl od dohodnutého „solidárního“ příspěvku – automaticky sníží i výši odvodu Úřadu HK ČR. Podobně v praxi dochází k tomu, že složka HK ČR toleruje (nevytloučí) své členy, kteří třeba i odůvodněně (avšak bez individuálních dohod s danou složkou HK ČR) plně neuhradí členské příspěvky. Fakticky se tak platba členských příspěvků „odpouští“. Složka HK ČR však musí za takové členy odvést fiktivní část členského příspěvku HK ČR Úřadu HK ČR. Nově – v případě skutečně hromadného důvodu – bude možné situaci řešit prominutím s automatickým snížením odvodu části členského příspěvku HK ČR Úřadu HK ČR.

- Jedná se o **projev potřebné a přirozené sounáležitosti složky HK ČR s ekonomickou situací jejích členů.**
- Firmy v problémech zůstanou členy HK ČR i během nepříznivého období, kdy šetří a potřebují pomoc nejvíce.
- Dojde k zatraktivnění vstupu nových členů do složek HK ČR i v problémových časech s šancí, že zůstanou členy i po opětovném zavedení či zvýšení příspěvků HK ČR.

Proti zavedení prominutí hovoří to, že **nedojde k žádoucímu posílení rozpočtů složek HK ČR**, resp. dojde k výpadku příjmů konkrétní složky HK ČR.

S ohledem na provedený rozsah změn a s cílem omezit délku odůvodnění nejsou v konkrétní části odůvodnění u jednotlivých odstavců zmiňovány všechny legislativně technické úpravy. To znamená, že nejsou-li změny u konkrétních odstavců jednotlivě komentovány, jedná se jen o legislativně technické úpravy nebo významově nepodstatné zpřesnění textu (typicky změna malého písmena na velké).

ODŮVODNĚNÍ – KONKRÉTNÍ ČÁST

K § 2 odst. 2

Upřesnění vzhledem k nově zaváděné paušalizaci odvodové povinnosti profesních společenstev (§ 2 odst. 7 až 9).

K § 2 odst. 5

Legislativně technické změny – upřesnění, že se rokem rozumí kalendářní rok, a postavení najisto, kdy se ustanovením upravuje sama výše členského příspěvku. Ukládá se pravidlo, že člen platí příspěvek v každé složce HK ČR, jejímž je členem. Vzhledem k souběžně zaváděnému principu subsidiarity (§ 4 odst. 2) se předpokládá, že se složky budou moci řídit vlastními příspěvkovými řády, podle nichž budou vybírat členské příspěvky např. jen od těch členů, kteří budou ve složkách registrováni jako kmenoví členové dle čl. 1 odst. 10 písm. m) statutu hospodářské komory. Zmíněný princip subsidiarity však bude – pokud jde o výši odvodové povinnosti složky vůči Úřadu HK ČR – znamenat výpočet odvodu na základě jakéhokoliv členství ve složce, tj. nebude se rozlišovat kmenové a nekmenové členství.

K § 2 odst. 6

Legislativně technická změna – zavádí se zkratka „Odvodová povinnost“. Výše odvodové povinnosti bude dána buď sněmem stanoveným podílem z výnosu členských příspěvků HK ČR spočteného pro složku podle tohoto příspěvkového řádu (v případě okresních a krajských komor), anebo paušálem podle tohoto příspěvkového řádu (týká se odvodové povinnosti společenstev).

Pro odvodovou povinnost danou sněhem stanoveným podílem z výnosu členských příspěvků HK ČR spočteného pro složku podle tohoto příspěvkového řádu se stanoví její minimální výše 10 000 Kč, tedy na úrovni nejnižšího paušálu pro společenstva, přičemž v přechodném ustanovení (§ 4 odst. 1) je pro rok 2022 tato minimální výše stanovena na 5 000 Kč. Takto stanovená minimální výše pomůže přizpůsobení některých okresních komor k novému příspěvkovému řádu a v perspektivě by měla složky s nízkým počtem členů motivovat ke zvýšení členské základny, popř. k integraci.

K § 2 odst. 7

Vkládá se nový odstavec. Zavádí se paušalizace odvodové povinnosti pro společenstva v závislosti na celkovém počtu zaměstnanců všech členů společenstva. Paušálů je pět, každý pro konkrétní pásmo vymezené celkovým počtem zaměstnanců. Paušalizace zjednoduší a stabilizuje agendu společenstev spojenou s plněním odvodové povinnosti.

K § 2 odst. 8

Vkládá se nový odstavec. Východiskem ke stanovení paušální odvodové povinnosti pro dané společenstvo člena jsou údaje o počtu zaměstnanců jeho členů v elektronickém seznamu členů CRM. Společenstva by měla v součinnosti se svými členy průběžně aktualizovat údaje o počtu zaměstnanců. Teprve v případě absence (aktualizovaného) údaje v systému CRM, vycházejícího z prohlášení samotného člena, se použije údaj uvedený v informačním systému ARES. S ohledem na skutečnost, že ve veřejně přístupném informačním systému ARES nejsou vždy uvedeny počty zaměstnanců, stanovuje se pro tyto případy, že výše paušální odvodové povinnosti společenstva s chybějícími údaji o počtu zaměstnanců jeho členů, resp. o počtu zaměstnanců alespoň jednoho jeho člena, je rovna paušální odvodové povinnosti společenstva s celkově největším počtem zaměstnanců.

Postup pro stanovení výše paušální odvodové povinnosti je nastaven tak, aby motivoval členy k průběžnému poskytování údajů, neboť údaj poskytnutý členem HK ČR je údajem přepočteným na plné úvazky, zatímco ve státním systému ARES jsou data s takzvaným evidenčním počtem, který sčítá zaměstnance v pracovním poměru bez ohledu na výši jejich úvazků a také zaměstnance pracující na základě dohod o provedení práce nebo dohod o pracovní činnosti – opět bez ohledu na faktický objem vykonávané práce. Postup zároveň motivuje společenstvo, aby byly v CRM úplné údaje o všech jeho členech. Vedlejším efektem by tak mohlo být i zkvalitnění evidence členské základny v CRM. Nejen pro tento účel se předpokládá vytvoření nového CRM pro celou HK ČR.

K § 2 odst. 9

Vkládá se nový odstavec. Primárně s cílem předejít obcházení příspěvkového řádu např. asociacemi nebo svazy, které namísto obvyklého začlenění do HK ČR a získání postavení složky působí v HK ČR jako individuální členové, se pro účely stanovení odvodové povinnosti společenstva v příspěvkovém řádu ukotvuje vyvratitelná domněnka, že jsou tyto asociace a svazy množinou členů hospodářské komory. Je na příslušné asociaci, aby předložila svému společenstvu přesvědčivé argumenty, že není množinou podnikatelů, ale zcela zvláštním, samostatným podnikatelským subjektem. Vedlejším účinkem ustanovení je motivace k obvyklému začlenění takových asociací nebo svazů do HK ČR jako samostatných složek.

K § 3 odst. 1

Stanoví se nová výše členských příspěvků. Navrhuje se namísto dosavadních jednotných 500 Kč pro fyzické osoby a 5 000 Kč pro právnické osoby odstupňovat výši výše členského příspěvku HK ČR na základě vykazovaného počtu zaměstnanců (vycházet se bude z aplikace ARES – ekonomické subjekty), a to od 1 500 Kč do 60 000 Kč za rok. Celkově dochází k žádoucímu a stabilizovanému posílení rozpočtů složek HK ČR.

K § 3 odst. 2

Vkládá se nový odstavec. Východiskem ke stanovení konkrétní výše členského příspěvku pro daného člena je údaj o počtu jeho zaměstnanců v elektronickém seznamu členů CRM. Složky by měly v součinnosti se svými členy průběžně aktualizovat údaje o počtu zaměstnanců. Teprve v případě absence (aktualizovaného) údaje v systému CRM, vycházejícího z prohlášení samotného člena, se použije údaj uvedený v informačním systému ARES. S ohledem na skutečnost, že ve veřejně přístupném informačním systému ARES nejsou vždy uvedeny počty zaměstnanců, stanovuje se pro tyto případy, že výše členského příspěvku takového člena je rovna výši členského příspěvku, který platí členové s největším počtem zaměstnanců.

Postup pro stanovení výše členského příspěvku je nastaven tak, aby motivoval členy k průběžnému poskytování údajů, neboť údaj poskytnutý členem HK ČR je údajem přepočteným na plné úvazky, zatímco ve státním systému ARES jsou data s takzvaným evidenčním počtem, který sčítá zaměstnance v pracovním poměru bez ohledu na výši jejich úvazků a také zaměstnance pracující na základě dohod o provedení práce nebo dohod o pracovní činnosti – opět bez ohledu na faktický objem vykonávané práce. Vedlejším efektem by tak mohlo být i zkvalitnění evidence členské základny v systému CRM, protože postup motivuje složku k doplňování údajů o jejích členech v CRM. Nejen pro tento účel se předpokládá vytvoření nového CRM pro celou HK ČR.

K § 3 odst. 3

Vkládá se nový odstavec. Primárně s cílem předejít obcházení příspěvkového řádu např. asociacemi nebo svazy, které namísto obvyklého začlenění do HK ČR a získání postavení složky působí v HK ČR jako individuální členové, se pro účely stanovení výše členského příspěvku v příspěvkovém řádu ukotvuje vyvratitelná domněnka, že jsou tyto asociace a svazy množinou členů hospodářské komory. Je na příslušné asociaci, aby předložila své složce přesvědčivé argumenty, že není množinou podnikatelů, ale zcela zvláštním, samostatným podnikatelským subjektem. Vedlejším účinkem ustanovení je motivace k obvyklému začlenění takových asociací nebo svazů do HK ČR.

K § 3 odst. 4

Legislativně technické změny – jazyková úprava a změna v návaznosti na zkratku zavedenou v § 2 odst. 6 a na nově doplněné odstavce 2 a 3 v § 3. I pro členy, jejichž výši členského příspěvku upravuje nový § 3 odst. 3, tak zůstává možnost solidárního snížení členského příspěvku po dohodě s příslušnou složkou.

K § 3 odst. 5

Vkládá se nový odstavec upravující možnost plného či částečného prominutí členských příspěvků HK ČR, aniž by daný člen přišel o členství v HK ČR. Důvodem k prominutí členského příspěvku HK ČR je mimořádná událost, např. poškození odvětví v důsledku mimořádných opatření vlády v souvislosti s epidemií covid-19 nebo zasažení celého regionu přírodní katastrofou.

O prominutí bude rozhodovat představenstvo HK ČR na základě žádosti dotčené složky HK ČR. Každou žádost bude představenstvo HK ČR posuzovat individuálně. Žádost by měla složka doručit Úřadu HK ČR předtím, než bude sestaven rozpočet HK ČR na příslušný kalendářní rok, jehož by se mělo prominutí týkat. Představenstvo HK ČR však může přijímat i žádosti po tomto termínu, např. s přihlédnutím k mimořádné události, která nastala již po schválení rozpočtu, nebo s ohledem na dopad prominutí na schválený rozpočet HK ČR. Příslušná složka HK ČR musí v žádosti uvést důvody prominutí členského příspěvku HK ČR a dále musí navrhnout rozsah prominutí (úplné, resp. částečné prominutí včetně konkrétní výše promíjené části). Na prominutí však nebude právní nárok a představenstvo HK ČR nebude vázáno ani konkrétním návrhem předloženým danou složkou HK ČR. Automatickým důsledkem prominutí bude snížení odvodové povinnosti příslušné složky.

K § 3 odst. 6

V návaznosti na § 3 odst. 5 se vkládá nový odstavec upravující možnost plného či částečného prominutí odvodové povinnosti v případech, kdy je samotné prominutí členských příspěvků v působnosti složky. Předpokládá se tak rovněž možnost plného nebo částečného prominutí paušální odvodové povinnosti společenstva.

K § 4 odst. 1

Do § 4 upravujícího přechodná a závěrečná ustanovení příspěvkového řádu se v souvislosti se zavedením minimální odvodové povinnosti složky vkládá přechodné ustanovení, které jako minimální odvodovou povinnost složky za rok 2022, tedy za první rok, v němž se budou nově počítat odvodové povinnosti složek, stanoví částku 5 000 Kč. Toto přechodné ustanovení usnadní adaptaci některých okresních komor na nový příspěvkový řád a v perspektivě by mělo složky s nízkým počtem členů motivovat ke zvýšení členské základny, popř. k integraci.

K § 4 odst. 2

Nově vložené ustanovení ukotvuje princip subsidiarity při stanovení výše členských příspěvků. Má-li složka vlastní příspěvkový řád, řídí se výše příspěvků a proces jejich výběru jejím příspěvkovým řádem. Teprve tehdy, pokud jej složka nemá, se použije (univerzální) příspěvkový řád Hospodářské komory České republiky. Pro výpočet výše odvodové povinnosti složky a způsob jejího placení se však vždy použije (univerzální) příspěvkový řád Hospodářské komory České republiky.

K § 4 odst. 3 a 4

Ruší se dosavadní příspěvkový řád hospodářské komory a stanoví se účinnost nového příspěvkového řádu.